

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ HỘI NÔNG DÂN CẤP XÃ Ở TỈNH BÌNH ĐỊNH: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

NGÔ THỊ NGHĨA BÌNH^(*)
NGUYỄN VĂN ĐỨC^(**)

Ngày nhận bài: 01/7/2024 Ngày thẩm định: 04/7/2024 Ngày duyệt đăng: 20/9/2024

Tóm tắt: *Đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã là nòng cốt trong các phong trào nông dân phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và xây dựng nông thôn mới. Xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn hiện nay. Thời gian qua, công tác xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã ở tỉnh Bình Định đạt được nhiều thành tựu, nhưng vẫn còn hạn chế. Vì vậy, cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp để tiếp tục xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã ở tỉnh Bình Định trong thời gian tới.*

Từ khóa: *đội ngũ cán bộ; hội nông dân cấp xã; tỉnh Bình Định*

1. Đặt vấn đề
Bình Định là tỉnh thuộc vùng duyên hải Nam Trung Bộ với gần 60% dân số sống ở vùng nông thôn. Xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ hội đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong thời kỳ mới vì mục tiêu phát triển nông nghiệp thịnh vượng, nông dân giàu có, nông thôn văn minh.

2. Khái quát về đội ngũ cán bộ hội nông dân các cấp ở tỉnh Bình Định

Hội Nông dân tỉnh Bình Định là đoàn thể chính trị - xã hội, trực thuộc Hội Nông dân Việt Nam, đặt dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy. Tính đến cuối năm 2022, tổng số biên chế cán bộ cơ quan Hội Nông dân tỉnh Bình Định là 18 người (giảm 03 người so với năm 2017);

Ban Chấp hành Hội Nông dân tỉnh nhiệm kỳ 2018 - 2023 có 31 người (tăng 02 người so với nhiệm kỳ 2013 - 2018)⁽¹⁾.

Hội Nông dân tỉnh Bình Định gồm 11 đơn vị cấp huyện (01 thành phố, 02 thị xã và 08 huyện) và 151 đơn vị cấp xã (24 phường, 11 thị trấn và 116 xã). Tổng số cán bộ cơ quan hội nông dân cấp huyện là 52 người (giảm 11 người so với năm 2017); Ban chấp hành hội nông dân cấp huyện nhiệm kỳ 2018 - 2023 dao động từ khoảng 17 - 33 người. Tổng số cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định là 302 người, trong đó, chủ tịch là 151 người (chuyên trách), phó chủ tịch là 151 người (không chuyên trách)⁽²⁾.

Hội nông dân các cấp thực hiện chức năng vận động hội viên nông dân tham gia các phong trào thi đua xây dựng nông thôn mới, tổ chức tốt các hoạt động dịch vụ, hỗ trợ nông dân phát triển sản xuất, nâng cao thu nhập. Tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền và hệ thống chính trị ở cơ sở vững

^(*) TS, Trường Đại học Quy Nhơn

^(**) ThS, Hội Nông dân tỉnh Bình Định

manh. Thực hiện tốt chức năng là người đại diện chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của hội viên nông dân.

3. Thực trạng xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định

- Kết quả đạt được

Những năm qua, Hội Nông dân tỉnh Bình Định đặc biệt chú trọng công tác xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã và đạt được những kết quả quan trọng.

Thứ nhất, công tác quy hoạch cán bộ hội nông dân. Giai đoạn 2017 - 2022, Hội Nông dân tỉnh Bình Định đã quan tâm quy hoạch các chức danh cán bộ hội nông dân các cấp, trong đó có cấp xã. Kết quả: có 428 đồng chí được quy hoạch chức danh chủ tịch hội nông dân cấp xã và 409 cán bộ được quy hoạch chức danh phó chủ tịch hội. Về độ tuổi, đối với chức danh chủ tịch: có 67 cán bộ dưới 40 tuổi (chiếm 15,7%); 187 cán bộ từ 40 tuổi đến dưới 50 tuổi (chiếm 43,7%); 174 cán bộ trên 50 tuổi (chiếm 40,6%). Chức danh phó chủ tịch: dưới 40 tuổi có 263 đồng chí (chiếm 64,3%); từ 40 tuổi đến dưới 50 tuổi có 99 đồng chí (chiếm 24,2%); trên 50 tuổi có 47 đồng chí (chiếm 11,5%)⁽³⁾.

Thứ hai, công tác đào tạo, bồi dưỡng. Để phát huy vai trò của cán bộ hội nông dân cấp xã, Ban Chấp hành Hội Nông dân tỉnh Bình Định đã chú trọng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ hội các cấp. Giai đoạn 2017 - 2022, có 1.075 lượt cán bộ hội tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, trình độ lý luận chính trị, nghiệp vụ, kỹ năng công tác hội và cập nhật kiến thức mới do cấp ủy và hội nông dân cấp trên tổ chức. Có 21 cán bộ được cử đi học đại học và trên đại học, 45 cán bộ được cử đi học trung cấp lý luận chính trị. 100% cán bộ hội nông dân cấp xã được tập huấn bồi dưỡng nghiệp vụ, kỹ năng công tác hội và cập nhật kiến thức mới về nông nghiệp, nông thôn⁽⁴⁾.

Đến nay, hầu hết cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định đều đạt

chuẩn chức danh theo quy định. Về trình độ chuyên môn, đa số chủ tịch, phó chủ tịch hội nông dân cấp xã đều có trình độ đại học. Trong số 151 chủ tịch hội, có 02 cán bộ có trình độ thạc sĩ (chiếm 1,3%), 137 cán bộ có trình độ đại học người (chiếm 90,7%). Về trình độ lý luận chính trị, có 144 cán bộ tốt nghiệp trung cấp lý luận chính trị (chiếm 95,3%), sơ cấp lý luận chính trị 07 người (chiếm 4,6%). Đối với các phó chủ tịch hội nông dân cấp xã, trình độ đại học có 117 người (chiếm 77,4%), cao đẳng có 13 người (chiếm 8,6%); trung cấp có 17 người (chiếm 11,2%); sơ cấp có 04 người (chiếm 2,6%). Trung cấp lý luận chính trị có 69 người (chiếm 45,6%); sơ cấp lý luận chính trị có 61 người (chiếm 40,3%)⁽⁵⁾.

Thứ ba, công tác luân chuyển, bố trí cán bộ. Tính đến năm 2023, toàn tỉnh có 81 cán bộ hội nông dân cấp xã được luân chuyển, điều động đến công tác tại các cơ quan đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đoàn thể chính trị - xã hội cùng cấp. Có 89 cán bộ từ các cơ quan khác được luân chuyển, điều động đến công tác tại hội nông dân cấp xã. Cán bộ được luân chuyển, điều động đều là những cán bộ trẻ nằm trong quy hoạch, có phẩm chất, năng lực và triển vọng phát triển. Trong các kỳ đại hội đảng cùng cấp, nhiều cán bộ hội nông dân cấp xã đủ uy tín, năng lực và triển vọng đã được tín nhiệm bầu tham gia cấp ủy đảng. Một số huyện có chủ tịch hội nông dân cấp xã tham gia cấp ủy và luân chuyển giữ chức vụ cao hơn, như Tuy Phước, Phù Cát, An Nhơn, Hoài Nhơn và Tây Sơn⁽⁶⁾.

Thứ tư, công tác đánh giá cán bộ. Hội nông dân các cấp đã thực hiện tốt công tác đánh giá cán bộ bảo đảm nghiêm túc, khách quan, đúng quy định. Trong giai đoạn 2017 - 2022, hằng năm có trên 98% cán bộ hội nông dân cấp xã được xếp loại hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên (trong đó, hoàn thành tốt nhiệm vụ là 84,4%, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ là 14,3%)⁽⁷⁾. Những cán bộ hoàn thành xuất sắc

nhiệm vụ đã được cấp ủy đảng xem xét, đưa vào quy hoạch, giới thiệu ứng cử, bổ nhiệm và tạo nguồn cán bộ cho Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội ở địa phương.

Cùng với quá trình xây dựng và phát triển, đội ngũ cán bộ hội nông dân các cấp ở tỉnh Bình Định ngày càng trưởng thành về nhiều mặt, bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, trung thành với Đảng, gắn bó mật thiết với nông dân; có nhiều đóng góp quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng nông thôn mới tại địa phương. gương mẫu đi đầu trong các phong trào thi đua, nói đi đôi với làm, sâu sát cơ sở, hiểu nông dân, gần nông dân và có trách nhiệm với nông dân.

- Hạn chế, tồn tại

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định tồn tại một số hạn chế. Một số đơn vị chưa gắn công tác quy hoạch với đào tạo, bồi dưỡng và bố trí, sử dụng cán bộ. Một số cán bộ chưa được đào tạo bài bản; khả năng làm việc trong môi trường hội nhập còn hạn chế; năng lực, trình độ chuyên môn của một số cán bộ chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra (có 28 chủ tịch hội nông dân chưa qua đào tạo đại học, 06 cán bộ hội nông dân cấp xã chưa có trung cấp lý luận chính trị,...; một số phó phủ tịch chưa có trình độ trung cấp (04 người) về chuyên môn và lý luận chính trị (21 người)...)⁽⁸⁾. Chất lượng chưa tương xứng với yêu cầu, nhiệm vụ công tác của hội và phong trào nông dân trong tình hình mới. Công tác đánh giá cán bộ còn chung chung, chưa làm rõ vai trò, trách nhiệm cá nhân lãnh đạo, quản lý trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao. Một số cán bộ còn ngại va chạm, né tránh trong tham gia góp ý đóng góp của mình. Công tác tuyển chọn, bố trí sử dụng cán bộ hội, nhất là cán bộ trẻ, cán bộ nữ, cán bộ là người dân

tộc thiểu số chưa được chú trọng, dẫn đến thiếu cơ cấu hợp lý. Công tác thi đua, khen thưởng, thực hiện chế độ chính sách chưa tạo động lực làm việc tốt, hạn chế tính chủ động, tích cực, sáng tạo và tự giác của đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã. Công tác luân chuyển, điều động cán bộ chưa được quan tâm đúng mức, chưa dựa trên cơ sở đánh giá, quy hoạch cán bộ. Công tác kiểm tra, giám sát, xử lý cán bộ chưa thường xuyên và nghiêm túc. Năng lực, phẩm chất, uy tín của một số cán bộ chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ chính trị của Đảng, tổ chức hội và hội viên, nông dân.

Thực trạng trên do một số nguyên nhân sau: *Một là*, nhận thức của một số cấp ủy, chính quyền địa phương về công tác xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã còn hạn chế, nhất là công tác quy hoạch tạo nguồn, đào tạo, bồi dưỡng và điều động, luân chuyển cán bộ. *Hai là*, đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định thường xuyên có sự biến động do nghỉ việc, do luân chuyển, điều động của cấp ủy đảng, nhất là sau các kỳ đại hội Đảng, bầu cử đại biểu Hội đồng nhân dân, đại hội hội nông dân cấp xã. *Ba là*, điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị làm việc, kinh phí hoạt động của hội nông dân cấp xã còn hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ công tác của cán bộ hội nông dân cấp xã. *Bốn là*, tình hình thế giới và khu vực trong thời gian qua luôn có sự biến động phức tạp, khó lường; thiên tai, bão lũ, dịch bệnh thường xuyên xảy ra; đại dịch COVID-19 đã làm ảnh hưởng không nhỏ đến triển khai thực hiện nhiệm vụ công tác hội và phong trào nông dân ở cơ sở, trong có công tác cán bộ.

4. Giải pháp tiếp tục xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định

Để nâng cao hiệu quả công tác xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định hiện nay, ***cần thực hiện tốt đồng bộ các giải pháp chủ yếu*** sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị về xây dựng cán bộ hội nông dân cấp xã

Các cấp ủy đảng cần quán triệt sâu sắc quan điểm, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và Trung ương Hội Nông dân Việt Nam về công tác cán bộ cho đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã và hội viên hội nông dân. Đa dạng các hình thức tuyên truyền, nhân rộng gương điển hình tiên tiến, cách làm hay, sáng tạo trong công tác xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã. Xây dựng cơ chế, chính sách đối với những cán bộ hội nông dân cấp xã bảo đảm phù hợp để cán bộ yên tâm công tác, gắn bó lâu dài với tổ chức hội.

Thứ hai, đổi mới công tác quy hoạch, sử dụng, luân chuyển cán bộ hội nông dân cấp xã

Công tác quy hoạch cán bộ hội nông dân cấp xã phải sát với thực tiễn. Thực hiện phương châm quy hoạch “động” và “mở”. Có cơ chế phát hiện sớm cán bộ trẻ có đức, tài và triển vọng đưa vào quy hoạch để có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, tạo nguồn các chức danh lãnh đạo, quản lý, đáp ứng nhiệm vụ trước mắt và lâu dài của hội. Quy hoạch cán bộ hội nông dân cấp xã theo 03 độ tuổi, bảo đảm sự kế thừa, ổn định và phát triển; quan tâm bổ sung quy hoạch cán bộ trẻ, cán bộ nữ, cán bộ là người dân tộc thiểu số; những người có năng lực thực tiễn, triển vọng phát triển.

Hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định cần tích cực, chủ động tham mưu cho cấp ủy đảng thực hiện chặt chẽ quy trình xét tuyển, thi tuyển, tiếp nhận, tuyển dụng cán bộ hội theo hướng đẩy mạnh cải cách hành chính. Có chính sách thu hút, tạo nguồn cán bộ, nhất là cán bộ trẻ đã qua thực tiễn đủ uy tín, kinh nghiệm, trưởng thành từ các phong trào quần chúng ở địa phương và là sinh viên tốt nghiệp xuất sắc.

Công tác tham mưu điều động, luân chuyển cán bộ hội nông dân cấp xã phải bảo đảm nguyên tắc tập trung dân chủ, phát huy vai trò, trách nhiệm của tập thể lãnh đạo và

người đứng đầu. Giải quyết hài hòa giữa luân chuyển cán bộ với bố trí và sử dụng nguồn cán bộ tại chỗ đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ chính trị trước mắt để đào tạo, bồi dưỡng nguồn cán bộ lâu dài, chuẩn bị đội ngũ cán bộ kế cận. Có chính sách đặc thù đối với cán bộ hội nông dân cấp xã vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, cán bộ là người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Bình Định.

Thứ ba, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ hội nông dân cấp xã

Hàng năm, cần tổ chức khảo sát nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng cán bộ hội nông dân cấp xã trên địa bàn tỉnh Bình Định để xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng bảo đảm nội dung, hình thức, phương thức, thời gian đào tạo, bồi dưỡng phù hợp với từng đối tượng. Quan tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trẻ, cán bộ nữ, cán bộ người dân tộc thiểu số...

Đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ hội nông dân cấp xã, phối hợp chặt chẽ giữa lý thuyết với thực hành. Trang bị đầy đủ kiến thức về pháp luật, khoa học, kỹ thuật nông nghiệp, quản lý kinh tế, kỹ năng vận động, thuyết phục,... cho cán bộ hội nông dân cấp xã.

Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác đào tạo, bồi dưỡng. Khuyến khích phong trào tự học, tự nghiên cứu, trau dồi kỹ năng, nghiệp vụ trong đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã.

Thứ tư, xây dựng khung tiêu chuẩn chức danh cho từng vị trí cán bộ hội nông dân cấp xã

Xây dựng khung tiêu chuẩn năng lực cán bộ theo chức danh lãnh đạo, quản lý của cán bộ hội nông dân cấp xã làm cơ sở tuyển dụng, quy hoạch, điều động, bổ nhiệm, sử dụng cán bộ Hội. Chuẩn hóa chức danh, vị trí việc làm theo khung năng lực. Xây dựng cơ chế thu hút, đãi ngộ, động viên, khuyến khích đối với cán bộ hội nông dân cấp xã. Bố trí, phân công nhiệm vụ cho cán bộ hội nông dân cấp xã đúng vị trí việc làm được tuyển dụng; hỗ trợ, động viên cán bộ hội nông dân cấp xã phát huy đúng năng lực, sở trường công tác.

Quyết định số 4138-QĐ/BTCTW ngày 29/01/2019 của Ban Tổ chức Trung ương Đảng về *Danh mục vị trí việc làm, Bản mô tả vị trí việc làm đối với cán bộ, công chức Hội Nông dân Việt Nam* đã ban hành với 30 vị trí việc làm và 28 bản mô tả vị trí việc làm tương ứng. Tuy nhiên, phạm vi áp dụng mới chỉ quy định đến Hội Nông dân cấp huyện, chưa quy định đến hội nông dân cấp xã. Vì vậy, Trung ương Hội Nông dân Việt Nam cần tiếp tục nghiên cứu tham mưu cho Ban Tổ chức Trung ương xây dựng bổ sung danh mục vị trí việc làm và bản mô tả vị trí việc làm cho cán bộ, công chức hội nông dân cấp xã để xác định rõ khối lượng công việc của cán bộ hội nông dân cấp xã.

Thứ năm, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, khen thưởng, kỷ luật cán bộ hội nông dân cấp xã

Kiểm tra, giám sát cán bộ hội nông dân cấp xã là công việc quan trọng để nắm bắt diễn biến tư tưởng, đạo đức, lối sống và hoạt động của cán bộ. Vì vậy, trong kiểm tra, giám sát cần chú trọng tính toàn diện, hệ thống và kịp thời. Kết hợp kiểm tra thường xuyên, kiểm tra theo chuyên đề với kiểm tra đột xuất. Nội dung kiểm tra cần tập trung vào việc chấp hành và thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, Điều lệ Hội; quy chế làm việc, chế độ sinh hoạt, công tác, giữ gìn đoàn kết nội bộ; việc rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, thực hành tiết kiệm, phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Đẩy mạnh hoàn thiện quy định về xử lý kỷ luật, bảo đảm thống nhất đồng bộ giữa kỷ luật đảng, kỷ luật hội với kỷ luật hành chính của Nhà nước.

Thực hiện tốt công tác thi đua, khen thưởng đối với cán bộ hội nông dân cấp xã; khen thưởng kịp thời, đúng người, đúng việc nhằm khích lệ động viên cán bộ hội nông dân cấp xã. Kết hợp kiểm tra, giám sát với khen thưởng, kỷ luật cán bộ. Công tác kiểm tra, giám sát, khen thưởng cán bộ cần gắn với trách nhiệm của tập thể, cá nhân; tiến hành sơ

kết, tổng kết theo từng năm, từng giai đoạn để sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện thể chế, chế độ chính sách đối với cán bộ cấp xã; kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc và đề xuất các giải pháp nhằm thực hiện tốt công tác cán bộ của hội nông dân cấp xã.

5. Kết luận

Xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã vừa là nhiệm vụ trọng tâm, vừa là nhiệm vụ lâu dài của hội nông dân các cấp. Thực tiễn xây dựng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã tỉnh Bình Định đặt ra yêu cầu phải có quan điểm, phương pháp đánh giá đúng và đề ra các giải pháp sát thực, cụ thể nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ hội nông dân cấp xã, góp phần quan trọng vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, xây dựng tỉnh Bình Định ngày càng văn minh, giàu đẹp □

(1), (2), (3), (4), (5) và (6) Ban Thường vụ Hội Nông dân tỉnh Bình Định, Báo cáo số 387-BC/HNĐT ngày 14/11/2022 về *tổng kết công tác Hội và phong trào nông dân năm 2022, phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp năm 2023*

(7) Ban Chấp hành Hội Nông dân tỉnh Bình Định, *Văn kiện Đại hội đại biểu Hội Nông dân tỉnh Bình Định lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2023 - 2028*

(8) Ban Thường vụ Hội Nông dân tỉnh Bình Định, Báo cáo số 22-BC/HNĐT ngày 13/11/2023 về *tổng kết 05 năm thực hiện Đề án “Củng cố và nâng cao chất lượng hoạt động Hội Nông dân cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Định, giai đoạn 2019 - 2023”*